

แถลงการณ์ร่วม

นักกรณรงค์เพื่อเสรีภาพสื่อเรียกร้องรัฐบาลไทยให้คุ้มครองสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส และผู้สื่อข่าวจากการฟ้องร้องคดีที่ไม่สมเหตุผล

กรุงเทพฯ 15 พฤศจิกายน 2559

พวกเราซึ่งเป็นองค์กรตามรายนามที่ลงชื่อแนบท้ายนี้ เรียกร้องรัฐบาลไทยให้คุ้มครองเสรีภาพสื่อ ยกเลิกการเอาผิดทางอาญาสำหรับข้อกล่าวหาหมิ่นประมาท และปรับปรุงแก้ไขให้เนื้อหาของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 สอดคล้องกับมาตรฐานกฎหมายระหว่างประเทศ รวมทั้งสิทธิที่จะมีเสรีภาพด้านความเห็นและด้านการแสดงออก

พวกเราเรียกร้องให้บริษัททุ่งคำ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทประกอบกิจการเหมืองแร่ทองคำเพิกถอนการดำเนินคดีอาญาโดยทันทีและอย่างไม่มีเงื่อนไขต่อองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท) (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อสี่ท่าน ทั้งที่ยังทำงานอยู่และเคยทำงานให้กับสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักปฏิบัติของสหประชาชาติว่าด้วยการดำเนินธุรกิจและสิทธิมนุษยชน (UN Guiding Principles on Business and Human Right) บริษัททุ่งคำ จำกัดควรคุ้มครองและเคารพสิทธิมนุษยชน และเยียวยาเมื่อเกิดผลกระทบร้ายแรงที่อาจเกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการของบริษัท

บริษัททุ่งคำ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทเหมืองแร่ทองคำซึ่งจดทะเบียนในไทย [อ้างว่าสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสสร้างความเสียหายให้กับชื่อเสียงของบริษัททุ่งคำ จำกัด](#) เมื่อสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสรายงานข่าวกล่าวหาว่าได้เกิดผลกระทบร้ายแรงด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการทำเหมืองทองคำแบบเปิดของบริษัทในจังหวัดเลย ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย

สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสและผู้สื่อข่าวของทางสถานีฯ อาจถูกดำเนินคดีหมิ่นประมาททางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 รวมทั้งข้อหาอื่น ๆ ทางบริษัทยังฟ้องคดีแพ่ง ความผิดฐานละเมิดเรียกค่าสินไหมทดแทนรวมเป็นเงิน 50 ล้านบาท รวมทั้งร้องขอให้เพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการของ สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสเป็นเวลาห้าปี ศาลอาญาที่กรุงเทพฯ มีกำหนดจะอ่านคำสั่งหลังการไต่สวนมูลฟ้องข้อกล่าวหาของ บริษัทในวันที่ 16 พฤศจิกายน 2559 โดยหากศาลรับพิจารณาคดี ก็จะเข้าสู่ขั้นตอนการสืบพยานต่อไป

เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2558 สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสออกอากาศ **คลิปวิดีโอ** รายงานข่าวรายการนักข่าวพลเมือง เกี่ยวกับการจัดค่ายเยาวชน เพื่อสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย เด็กนักเรียนหญิงอายุ 15 ปี ซึ่งเข้าร่วมในค่ายเยาวชน เป็นผู้บรรยายในวิดีโอข่าวของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส และกล่าวหาว่า หกหมู่บ้านในบริเวณเหมืองแร่ทองคำ “เป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากอุตสาหกรรมเหมืองแร่ทองคำ”

ต่อมาวันที่ 12 พฤศจิกายน 2558 บริษัททุ่งคำ จำกัด ยื่นคำฟ้องเพื่อดำเนินคดีต่อนางสาววิรดา แซ่ลี้ ผู้สื่อข่าว นายสมชัย สุวรรณบรรณ ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสในขณะนั้น นายก่อเขต จันทเลิศลักษณ์ ผู้อำนวยการฝ่ายข่าว สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส นายโยธิน สิทธิบัติกุล ผู้อำนวยการฝ่ายโทรทัศน์และวิทยุ สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส และ สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสเองด้วย โดยกล่าวหาว่า เนื้อหาในคลิปวิดีโอรายงานข่าวรายการนักข่าวพลเมืองทำลายชื่อเสียงของ บริษัท

บริษัททุ่งคำ จำกัด ได้ยื่นฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาที่คล้ายคลึงกันหกคดีต่อสมาชิกของ “กลุ่มคนรักบ้านเกิด” ซึ่งเป็นกลุ่มชาวบ้านหกหมู่บ้านที่อาศัยอยู่รอบเหมืองทองคำรวมกันรณรงค์เพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม การฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น และให้ปิดเหมืองทองคำของบริษัทในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

พวกเขายังคงกังวลกับการใช้กฎหมายหมิ่นประมาททางอาญา และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เพื่อจำกัดสิทธิที่จะมีเสรีภาพด้านความเห็นและเสรีภาพในการแสดงออกในประเทศไทย รวมทั้งเพื่อคุกคามนักปกป้องสิทธิมนุษยชนและผู้สื่อข่าว

สิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออกได้รับการคุ้มครองตามข้อ 19 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights) ซึ่งไทยเป็นรัฐภาคี ตามกฎหมายระหว่างประเทศ การจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกจะกระทำได้เฉพาะเท่าที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เท่านั้น และต้องทำอย่างได้สัดส่วนและเพื่อความจำเป็นต่อการบรรลุเป้าหมายโดยชอบตามกฎหมาย การฟ้องร้องคดีและตั้งข้อกล่าวหาต่อสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ผู้สื่อข่าวและสมาชิก “กลุ่มคนรักบ้านเกิด” สะท้อนให้เห็นการใช้กฎหมายอาญาอย่างเหี้ยมเกรียม ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก การเอาผิดทางอาญาต่อการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี เป็นการสร้างความหวาดกลัวต่อสื่อมวลชนและนักปกป้องสิทธิมนุษยชน แม้ว่ารายงานข่าวเกี่ยวกับประเด็นสิ่งแวดล้อมและสิทธิมนุษยชนของพวกเขาจะเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างแท้จริง

หากศาลเห็นว่าจำเลยมีความผิดฐานหมิ่นประมาทตามมาตรา 328 ของประมวลกฎหมายอาญา และตามมาตรา 14 ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ผู้สื่อข่าวสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสอาจได้รับโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การกำหนดโทษจำคุกในคดีหมิ่นประมาทถือเป็นการจำกัดอย่างไม่ได้สัดส่วนต่อสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก และไม่อาจถือเป็นรูปแบบการลงโทษที่เหมาะสมสำหรับการหมิ่นประมาท ทั้งนี้ตามความเห็นของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UN Human Rights Committee) ซึ่งเป็นคณะผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับมอบหมายให้กำกับ การปฏิบัติตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง รัฐบาลไทยควรยกเลิกการเอาผิดทางอาญาในคดีหมิ่นประมาทโดยทันที และปฏิเสธข้อเสนอกันไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ซึ่งทำให้เกิดข้อกีดกันด้านสิทธิมนุษยชนตามรายละเอียดใน [แถลงการณ์ร่วม](#) ขององค์กรระหว่างประเทศห้าองค์กร เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2559 แถลงการณ์ดังกล่าวเรียกร้องให้รัฐบาลไทยปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศ เพื่อคุ้มครองสิทธิ ความเป็นส่วนตัว เสรีภาพด้านความเห็นและเสรีภาพในการแสดงออก

สิทธิที่จะมีเสรีภาพด้านความเห็นและเสรีภาพในการแสดงออกเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของสังคมทุกแห่งหน เสรีภาพเหล่านี้ส่งเสริมให้เกิดความโปร่งใส การตรวจสอบได้ และเชื่อให้เกิดการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนด้านอื่นๆ ประเทศไทยจะได้รับประโยชน์เมื่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ผู้สื่อข่าวและสื่อมวลชนได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนโดยสงบ และดำเนินกิจกรรมโดยไม่ต้องหวาดกลัวต่อการข่มขู่หรือการใช้กระบวนการทางกฎหมายเพื่อคุกคาม

ลงนาม:

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล (Amnesty International)

อารติเคิล 19 (Article 19)

โครงการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะด้านทรัพยากรแร่

คณะกรรมการคุ้มครองผู้สื่อข่าว (Committee to Protect Journalists)

มูลนิธิศูนย์ข้อมูลชุมชน

มูลนิธิสิทธิธรรมสิ่งแวดล้อม

สมาพันธ์สิทธิมนุษยชนสากล (FIDH - International Federation for Human Rights)

องค์กรฟอร์ติฟายไรท์ (Fortify Rights)

ลอว์เยอร์ไรท์วอทช์แคนาดา (Lawyers' Rights Watch Canada)

องค์กรโพเทกชัน อินเตอร์เนชั่นแนล (Protection International)

องค์กรผู้สื่อข่าวไร้พรมแดน (Reporters Without Borders)

สมาคมเครือข่ายผู้สื่อข่าวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian Press Alliance)

โครงการพัฒนาคนรุ่นใหม่เพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคม

มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม